

CURRICULUM VITAE

Informații personale

Nume/Prenume

Busuioc Monica Mihaela

E-mail

monica.busuioc@yahoo.com

Experiența profesională

Perioada

1970 – și în prezent – Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București

Funcția sau postul ocupat

Cercetător științific I – Departamentul de lexicografie și lexicologie

Funcția:

- 2008 cercetător științific principal I;
- șef al Departamentului de lexicografie și lexicologie – 2004;
- cercetător științific principal II – 2002;
- cercetător științific principal III – 1990;
- cercetător științific – 1973;
- filolog – 1970

Statutul: încadrată cu normă întreagă de cercetător științific I

Numele și adresa angajatorului

Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București, Strada 13 Septembrie nr. 13, Casa Academiei, 050711, București, România

Tipul activității sau sectorul de activitate

Cercetare lingvistică

Educație și formare

Perioada

1978-1985 **Doctorat**

Specialitatea: filologie

Titlul tezei: *Câmpul noțional «efectuarea și răsplata muncii» (observații asupra utilizării termenilor „leafă”, „simbrie”, „plată”, „hac”)*

Conducător științific: acad. Ion Coteanu

Anul obținerii titlului de doctor în filologie: octombrie 1985

Locul obținerii titlului de doctor în filologie: Institutul de Lingvistică al Academiei R.S.R. – București

1964-1969 **Facultatea de Limba și Literatura Română** – Universitatea din București

Titlul obținut: diplomat universitar, profesor de limba și literatura română

Anul obținerii diplomei: sesiunea iunie 1969, nota 10

Profesia: profesor

Titlul tezei de licență: *Modalități de exprimare ale genitivului în limba română*

Conducător: profesor Ion Coteanu

1960-1964 Liceul „Emil Racoviță” – București

Anul obținerii diplomei de bacalaureat: 1964

1953-1960 Școala Generală nr. 33 – București

Disciplinele principale studiate /
competențe profesionale
dobândite

Disciplinele principale studiate: istoria limbii române, limba română contemporană, dialectologie, lingvistică generală și comparată etc.

Domenii de competență: lexicografie-lexicologie, semantică, istoria limbii române, gramatică, etimologie.

Competențele profesionale dobândite privesc în primul rând **capacitatea de coordonare** a întregii activități de elaborare a **Dicționarului limbii române**, lucrare fundamentală a Academiei Române.

Am dovedit **competențe manageriale și competențe de cercetare individuală**, în calitate de **director de proiect** și de **coredactor responsabil de volum** al celui mai mare dicționar din lexicografia românească. Am îmbinat în mod eficient abilitățile și competențele de revizor final cu cele de cercetător individual, revizuire integrală cele patru volume de la litera D publicate și redactând totodată porțiunile personale.

Ca **revizor final**, am demonstrat cunoașterea și stăpânirea temeinică a normelor de lucru lexicografice și capacitatea de **supervizare** și corelare a întregului material redactat din cele patru volume de dicționar publicate.

Ca **redactor** la DLR m-am specializat în redactarea elementelor de relație (prepoziții și conjuncții). Am avut privilegiul ca angajarea mea la institut să coincidă cu inițiativa acad. Ion Coteanu de a trece la redactarea pe baze semantice a elementelor de relație din noua serie a *Dicționarului Academic*, fiind cooptată în echipa care urma să elaboreze, sub îndrumarea sa, noile norme de redactare a instrumentelor gramaticale. Aceste instrumente, considerate îndeobște ca lipsite de sens, nu aveau o definiție propriu-zisă în dicționarele românești, fiind tratate pe baza funcției lor gramaticale. Cercetarea câmpului semantic relațional se impunea însă în epocă sub impulsul noilor metode structuraliste și necesita renunțarea la aplicarea unor criterii nesemantice în analiza materialului. Gradul ridicat de abstractizare a înțelesului elementelor de relație, precum și multitudinea izvoarelor ridicau dificultăți mari în interpretarea și definirea lor. În colaborare cu un coleg, am elaborat un model de analiză semantică fără a se

recurge la sintaxă, model nou în lexicografia românească și care a fost aplicat la elaborarea tuturor elementelor de relație de la toate literele din seria nouă a *Dicționarului limbii române*.

Am participat la o serie de operații suplimentare cuprinse în planul de cercetare: îmbogățire lexico-semantică, verificare de citate, informare, documentare, colaționare și corectură pentru tipar.

În scopul perfecționării competențelor mele profesionale m-am înscris la doctorat în 1978 sub îndrumarea acad. Ion Coteanu. După susținerea tezei în 1985, am continuat cercetarea prin lărgirea câmpului noțional studiat în teză, cu includerea tuturor termenilor implicați în ideea de muncă și răsplată a ei. A rezultat o lucrare de mari dimensiuni, ***Munca și răsplata ei. Secolele XVII–XVIII. Studiu de terminologie***, care a fost publicată, în 2 volume, în anii 2001 și 2002. **Lucrarea a fost distinsă cu Premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române** în anul 2003 și s-a bucurat de recenzii favorabile în revistele de specialitate din străinătate și din țară.

Numele și tipul instituției de învățământ / furnizorului de formare	Universitatea din București, Facultatea de Limba și Literatura Română; Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române.
---	---

Aptitudini și competențe personale

Am dovedit o capacitate deosebită de adaptare la diferitele tipuri de activitate profesională din cadrul Departamentului de lexicologie și lexicografie. În calitate de **șefă** a Departamentului am reușit să coagulez întreaga activitate a echipei de lucru implicate în elaborarea *Dicționarului limbii române* prin stimularea și responsabilizarea fiecăruia dintre ei, prin abilitatea de comunicare directă și îndrumarea fiecăruia în realizarea tuturor etapelor de lucru, etape indispensabile în laborioasa și dificila muncă lexicografică.

Am fost în legătură permanentă pe de o parte cu colegii de la dicționar de la București, Iași și Cluj-Napoca, iar pe de altă parte cu redactorii responsabili ai *Dicționarului limbii române*, academicienii Marius Sala și Gheorghe Mihăilă, precum și cu membrii Comisiei de etimologii, formată din specialiști în domeniu.

Schimburi de experiență în străinătate	– în 1990, în R.S.F. Iugoslavia, la Institutul de Lingvistică din Belgrad
în cadrul Academiei Române	– în 1974, în R.S. Cehoslovacia, la Institutele de Lingvistică din Praga și Bratislava

Participare cu comunicări la reuniuni științifice din străinătate:	– la al 27-lea Congres Internațional de Lingvistică și Filologie Romanică, Nancy, 15–20 iulie 2013 – la Colocviul internațional cu ocazia a 50 de ani de la lansarea proiectului „Trésor de la Langue Française”, Nancy, 23–25 ianuarie 2008 – Congresul al XXIV-lea al ARA (American-Romanian Academy of Arts and Sciences), Liège, Belgia, 1999; – Congresul al XXIII-lea al ARA, Rochester, S.U.A., 1998; – Congresul al XXII-lea al ARA, Târgoviște, 1997; – Congresul al XVIII-lea al ARA, Chișinău, 1992; – Congresul al XVII-lea al ARA, București, 1991
--	---

Participare cu comunicări la	– la al 5-lea Simpozion internațional de Lingvistică, București, 27–28 septembrie 2013;
------------------------------	---

reuniuni științifice interne, naționale și internaționale	– la al 12-lea Colocviu internațional al Departamentului de lingvistică de la Facultatea de Litere a Universității din București, 14–15 decembrie 2012. – la al 7-lea Colocviu internațional al Catedrei de limba română de la Facultatea de Litere a Universității din București, <i>Limba română. Dinamica limbii, dinamica interpretării</i>, 7-8 decembrie 2007. – la masa rotundă internațională din Aula Academiei Române, intitulată <i>Tehnologiile lingvistice, prioritate a prezentului și necesitate a viitorului: contribuții, direcții de acțiune și proiecte românești</i>. București, 10 septembrie 2007. – la sesiunea științifică jubiliară «50 de ani de la înființarea Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan” din București al Academiei Române», 1999.
Premii obținute:	– Individual: Premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române în anul 2003 pentru lucrarea <i>Munca și răsplata ei. Secolele XVII–XVIII. Studiu de terminologie</i>. – Colectiv: Premiul „Bogdan Petriceicu Hasdeu” al Academiei Române în anul 1997 pentru <i>Dicționarul Limbii Române</i> (DLR). Serie nouă. Tomul X. Partea a 5-a. Litera S. <i>Spongiar – Swing</i>.
Limba maternă	română
Limbi străine cunoscute	franceză engleză
Competențe și abilități sociale	– În calitate de membră a Consiliului științific al institutului, am prezentat referate la două dintre lucrările importante elaborate în institut și discutate în cadrul consiliului, și anume: <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i> (DOOM²) și <i>Dicționarul frazeologic spaniol-român</i>. – Ca secretară a comisiei de etimologii a <i>Dicționarului limbii române</i>, m-am ocupat de organizarea ședințelor de lucru ale colectivului de la București și ale colectivelor de la Iași (pentru literele V, L și E) și de la Cluj-Napoca (pentru literele U și L), de convocarea membrilor comisiei de etimologii și a colegilor de la <i>Dicționar</i>, precum și de punerea la punct a manuscriselor în urma discuțiilor și pe baza observațiilor făcute. Am colaborat cu colegii de la institutele din țară pentru rezolvarea în bune condiții și în timp util a diverselor aspecte de lucru, dând dovadă de un comportament adecvat fiecărei situații particulare și reușind să mă pliez muncii în echipă. Înțelegând rolul și relațiile dintre diverșii parteneri implicați în activitatea complexă de la <i>Dicționar</i>, am reușit să cooperez în spirit democratic și în mod activ pe tot parcursul colaborării.
Aptitudini și competențe organizatorice	În anul 2004, am devenit, prin concurs, responsabilă de proiect și șefa Departamentului de lexicografie și lexicologie, cel mai mare departament din institut, compus din 26 de cercetători și un personal auxiliar format din două operatoare. În aceste calități, la care se adaugă și cea de coredactor responsabil al <i>Dicționarului limbii române</i> (DLR) (la cele 4 volume de la litera D), mă ocup de coordonarea întregii activități de redactare, de revizie finală și de definitivare pentru tipar, după lectura comisiei de etimologii, a celei mai ample lucrări lexicografice academice, <i>Dicționarul limbii române</i> (DLR), lucrare

fundamentală a Academiei Române, care a constituit, alături de gramatică și de ortografie, unul dintre cele trei deziderate istorice ale înființării Societății Academice Române.

Am dovedit excelente **aptitudini și competențe organizatorice**, reușind să mobilizez întreaga echipă pentru ducerea la bun sfârșit a redactării literei D a acestui *Dicționar*.

Responsabilitățile zilnice multiple se referă în special la mobilizarea și îndrumarea tinerilor cercetători și asistenți de cercetare din care este format Departamentul de lexicologie și lexicografie. Elaborarea include operații de punere în ordine a fișierului de la litera D, redactarea porțiunilor lipsă sau nefinalizate, verificări de citate, căutare în baza de texte a unor atestări mai vechi sau a unor sensuri ori a unor cuvinte noi, refacerea unor definiții, corelații, redactare, revizie finală, punere la punct după comisia de etimologii, colaționare, pregătire pentru tipar etc.

Am imprimat întregului colectiv un ritm de muncă susținut, prin planificarea diverselor etape de lucru ale elaborării *Dicționarului* și organizarea muncii în echipă și printr-o monitorizare permanentă. Am asigurat motivarea personalului prin respectarea criteriilor din grilele de salarizare, prin acordarea de salarii de merit și prin cooptarea celor mai buni în echipele care lucrează în cadrul celor două proiecte finanțate prin granturi în care este implicat Departamentul pe care îl conduc.

În anul 2006, am câștigat prin competiție un grant de la CNCSIS intitulat **CNR – Corpus de referință al limbii române pentru constituirea de dicționare academice**, care s-a derulat între anii 2006–2007. În calitate de **director de proiect**, în cadrul grantului mi-am propus ca obiective principale construirea unei arhive electronice de texte începând cu secolul al XVI-lea și până în prezent și construirea unui corpus de referință al limbii române, care va constitui o bază de date. La acest proiect participă tineri cercetători, doctoranzi și masteranzi din domeniul filologiei și din cel al informaticii.

Totodată, între anii 2007 și 2009, am fost **responsabilă** din partea echipei de la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” din București la proiectul **eDTLR – Dicționarul Tezaur al Limbii Române în format electronic**, finanțat de CNMP (Centrul Național de Management Programe). Proiectul urmărește, în cadrul unui consorțiu format din Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, Institutul de Filologie Română „Al. Philippide”, Iași, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială, București, Institutul de Informatică Teoretică, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, Facultatea de Informatică și Facultatea de Litere, realizarea unei variante electronice a marelui *Dicționar tezaur* al limbii române, construirea unei baze de date care să cuprindă sursele lingvistice ale *Dicționarului*, realizarea legăturii dintre intrările *Dicționarului* și trimerile la sursele în care se află exemplele, precum și construirea unui mediu de programe care să permită consultarea interactivă a *Dicționarului*.

După încheierea, în 2010, a elaborării tuturor literelor din *Dicționarul limbii române*, Preziul Academiei Române a hotărât să se reia redactarea primei părți a *Dicționarului* după normele celei de a doua părți.

În noul context al societății informaționale, se impune cu necesitate ca noua ediție a *Dicționarului limbii române* să fie redactată în format XML, pentru a putea oferi posibilitatea consultării lui pe internet și a intra astfel în circuitul valorilor mondiale. Digitalizarea noii ediții a

Dicționarului se face în cadrul unui proiect de anvergură cu ajutorul programului Oxygen produs în România.

În acest scop am luat legătură cu Compania producătoare a programului Oxygen, un program de editare XML, bine cunoscut și foarte apreciat în țară și în străinătate, pentru a îndeplini obiectivul convertirii formatului nestructurat al dicționarului într-un format structurat, cu ajutorul unui informatician.

În cursul acestei operațiuni, s-a hotărât adoptarea unor standarde tehnice larg răspândite și acceptate, bazate pe XML, respectiv TEI (Text Encoding Initiative = Inițiativa de codare a textelor), adecvate pentru redactarea dicționarului.

La ora actuală, interfața a fost realizată și prezentată colegilor de la Departamentele de lexicografie, din Iași și Cluj-Napoca, urmând să se înceapă redactarea Dicționarului Academic în format XML.

În paralel, am propus introducerea unei noi teme în planul Institutului, pe care am numit-o *Romtext*, cuprinzând toate lucrările din Bibliografia Dicționarului, care vor fi și ele introduse într-un format digital.

În vederea realizării ediției informatizate a DLR-ului, am actualizat vechea Bibliografie și instrumentele de lucru prin introducerea unor ediții de lucru și a unor lucrări noi, prin datarea și siglarea tuturor acestor surse bibliografice în conformitate cu standardele internaționale.

Pentru a fi la curent cu bogăția de termeni intrați în vocabularul actual, am coordonat editarea a trei noi tiraje ale DEX-ului, în 2009, 2012, 2016, cea mai cunoscută lucrare lexicografică din România. Totodată, coordonez următoarea ediție a DEX-ului, a treia, care urmează să fie și ea informatizată.

Competențele mele organizatorice s-au vădit și în gestionarea bugetelor pentru granturi, în fidelizarea și recompensarea diferențiată a membrilor implicați în aceste proiecte, în funcție de performanțele fiecăruia dintre ei, în supervizarea și evaluarea îndeplinirii diferitelor faze de lucru și în respectarea îndeplinirii condițiilor de virare a tranșelor din fondurile alocate prin granturi.

**Aptitudini și competențe
tehnice**

operare pe calculator

Data 22.07. 2024
Semnătura